

మృత్యువాల్చీ బ్యారేజీ సమగ్ర ప్రాజెక్టు నెలవారీ కిట్లను సేవేసే బాధ్యతను ఏడు నెల క్రితం ఢిల్లీబిజిల్ ప్రాజెక్టువారంతో ప్రభుత్వం ఆర్డర్ ఆననీయేట్స్ కే అప్పగించింది. ఆ సంస్థ సర్వే ప్రక్రియను ప్రారంభించింది. ఐఐటీ హైదరాబాద్ సహకారంతో ఈ డిజిటల్ ను సిగ్గు చేసేందుకు ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. బ్యారేజీ ప్రతిపాదిత నిర్మిత ప్రదేశం నుంచి మైలాపూర్ గ్రామంకూ 75 కిలోమీటర్ల గ్రావిటీ కెనాల్ సర్వే, మైలాపూర్ నుంచి సుందర్లక్ష్మి బ్యారేజీ తూర్పు ఉటర్నెల్ ఆర్డర్ మెంట్ కేంద్రం కూడా ఆ సంస్థ చేపట్టాల్సి ఉంటుంది. డిజిటల్ ఆర్కైవ్ అనుమతులు సాధించే బాధ్యతను కూడా ప్రభుత్వం ఆ సంస్థే అప్పగించింది. డిజిటల్ తయారీ మూడు నెలల్లో, కేంద్ర జల వనరుల సంఘంలోని వివిధ డైరెక్టరేట్లనుంచి క్లియర్ చేసుకోవడం వంటి ప్రక్రియను పూర్తిచేయాలి. కేంద్రం వచ్చి డిజిటల్ పుర్తి చేయాలి. ఉంటుంది. బ్యారేజీని 148, 150, 152 మీటర్ల ఎత్తు వల్ల కట్టకుండు, పల్లె కలిగి ముంపుపు పుజెరేలి కేంద్ర నీరు, మిల్లెట్ల పరిశోధన సంస్థ ఇప్పుడు కేంద్రం నుంచి చేసింది. ఈ విషయంలో నిపు జల అంధానాలు, రెక్కలు సరైనవేనా? కానా? నిర్ధారించే బాధ్యతను కూడా ప్రభుత్వం ఆర్డర్ ఆనీ అనీయేట్స్ కే అప్పగించింది. ఇప్పటిదాకా కాశీశ్వరం ప్రాజెక్టు డిజైన్ జోలికి పోకుండానే తుమ్మిడిపాల్చీ డిజిటల్ కిట్లను చేయడానికి సూచనలు వస్తున్నాయి. అయితే కాశీశ్వరం రైల్వే ద్వారాగా అయితే ప్రాజెక్టు డిజైన్ ఫిల్డ్ కాన్స్ రేట్లు (ప్రాజెక్టుకు వెచ్చించేది ఎంత. తదిగి వచ్చేదంత) కట్టించు అంధానాలు సరైనవేనా అంధానాలు చెబుతున్నారు. మేడి గడ్డ నుంచైనా తుమ్మిడిపాల్చీ నుంచైనా సీక్స్ అంధానాలు చేరాలింది. శ్రీవాద్ ఎల్లంపల్లికే వని, ఆ ప్రాజెక్టు వద్ద ఉన్న కాశీశ్వరం నుంచి పల్లెలో పాటు నుండి బ్యారేజీని కూడా వాడుకుంటున్నప్పుడు తుమ్మిడిపాల్చీ బ్యారేజీ కూడా కాశీశ్వరంలో భాగంగానే కడపకున్నా మని ప్రభుత్వం మున్నుంది ప్రకటించుంది.

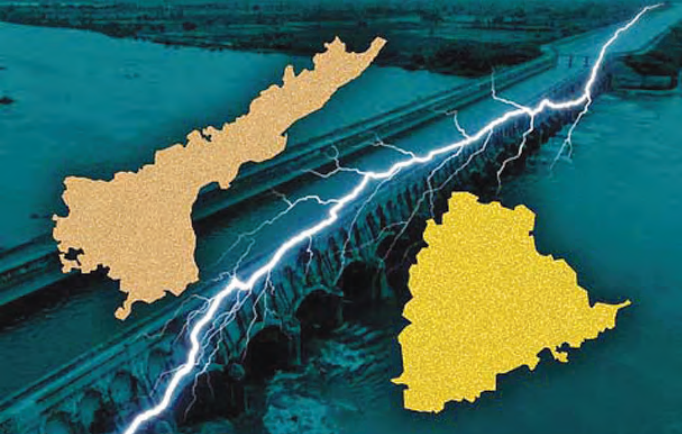
పంజాబీ జాతీయ వైకుంఠ పాఠశాల రావర ఎమ్మెడ సెక్షనలెక్కా తాలో, ఎవరు ఎటెవంబో పామ నాలు చిక్కుతాలో చెప్పగల కష్టం. సెక్షన ఎక్కుతూ చూతూతూ పామ నాలు వడే వసర్నితే వససం ది. పైసంబి వట్టి అట్టడుగుకు చేరుకోవలసి వససంది. వరుగుగా మూడు సార్లు ముఖ్యమంత్రి కౌపడవే గాక ప్రత్యర్థి బిజెపిని అడి అడింబింబి మమతా బెనర్జీ ఇమ్మడు నరిగి అదే వసర్నితే ఉన్నానరి గతకారం వరితామ లను బట్టి అనుకోవలసి వససంది. పార్టీ ఓడిపో వడం కంటే ఆ పార్టీ నుంచి ఓక్కొక్కరు జారిపో వడవే ఇమ్మడమను వరితం కృంగింబిట్టున్నట్లు గా కనిపిస్తోంది. గతకారం ఆమె ఓడిందూ కూటమి నమూనానికీ వజర కారడం తొలక అందరికీ ఆత్మగర్వాన్ని కలిగించింది. తర్వాత పార్టీని అధిష్టానంబి అడి జరింబి వర్చులు వరితం ఆత్మగర్వాన్ని కలిగించాయి. రెండో వర్గా యం సింబి అయినప్పటింబి మమత వైఖరి లో చాలా మూర్ఖు లింబి. కాంగ్రెస్ కి కలిసి నడిస్తే సామర్థ్యంబులో తిగి సాగింబి లింబివనవ పప్పునీ ఆలోచనతో ప్రకంగా ఆ పార్టీని చాలా దూరం జరిగిరు. సోనియ, రాహుల్ గాక్స్ కిన్నా సార్లు నేరుగా విమర్శించారు కూడా. మూడో లక్షిత ఓడిమి కూటమి ఎర్దుడిన్నప్పడతోలక ఆ కూటమిలో కీకక పాతక డింబిచినా తర్వాత ఆ కూటమికి కూడా దూరమయ్యారు. తటిలం జరిగింబి అనిపిడి ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్, తృణమూ కాంగ్రెస్ వేర్వేరుగానే పోటీ వడ్డాయి. కాంగ్రెస్ అత్యర్దులను ఓడించవలసిందిగా మమత పిలుపు సిచ్చారు కూడా. అక్కడితో కూటమిలో పూర్తిగా తిరిగిపెట్టు జరిగింబి.కానీ ఎన్నికలో ఓడిపో వడవి పోగానే ఆమె మట్టి కూటమికి చేరువై సోనియ, రాహుల్ తో సన్నిహితంగా కనిపిం దమే విశేషం. అంతేగాక తగవారం సోనియ కూడా ఓడితే రెండుసార్లు 'అంతరంగిక' నమూనెం జరిపారని కూడా వినిపింబింది. మమతా బెనర్జీ నాయకత్వంలోని తృణమూ కాంగ్రెస్ ను కాంగ్రెస్ తో విలీనం చేయతోతున్నారని వడం తలు ఆ వెంటనే వ్యాపించాయి. సన్ను లేనదే నిజం ఉంబిట్టు ఆ ప్రచారంలో కూడా కొంత విషాం ఉంబింబి అనిపింబింది. కాంగ్రెస్ అధిష్టాన పటిష్ట కిన్నా వరకువెంబి ఇంతా ఆకే నిర్దుష్టం

ముదురుతు

దేశస్థాప్తంగా ఎలెసికే ప్రధానంతో నైరుతి రుతువననా దేవునిర ముందకొడిగా కొనసాగుతుంది. దేశంలో వర్షాభావంతో పాగునీటికి, తాగునీటికి కొరత పుడక ప్రమాదం పొంది ఉందని దేశ,అంతర్జాతీయ వర్షావరణ నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు. అవచ్చి నుంచి కృష్ణాదెబ్బావంత గైకొన్న ప్రాంతాల్లో నుంచి గోదావరి దెబ్బల సీస్సు వరకు 18 ప్రధాన రిజర్వాయర్లలో గరిష్ఠంగా 793.94 టిఎంసీ నీరు నష్టం ఉండొచ్చి ఉండగా అందులో ప్రస్తుతం 280.39 టిఎంసీలు మాత్రమే నిల్వ ఉంది. గత ఏడాది జూన్ మొదటి వారం వరకు 292.55 టిఎంసీలు ఈ రిజర్వాయర్లలో నీరు నీలికి ఉంది. కృష్ణ జేసీనీ గత ఏడాది నైరుతి రుతువననాలు వంటి వర్షాన్ని ఇచ్చాయి. పోయిన ఏడాది జూన్ 10 జూలై 7వై ఎత్తి కింది లక్ష గానుగలనీ నీటిని కిందికి వదిలారు. నైర్తిలో జూన్ జూలై మార్చలం వరకు జూలాల నుంచి సుమారు 8టిఎంసీల నీరు చేరుకొన్నది. గోదావరి నది పరివాహక ప్రాంతంలో అలసర్నంగా ప్రాజెక్టుల్లోకి నీరు వచ్చి చేరింది. తెలుగు రాష్ట్రాలలో జీవనాడులుగా ఉన్న కృష్ణా గోదావరి నదుల్లో పుష్కలంగా నీరు ప్రవహించిన కొంతకాలం నీటి పంపకాల విషయంలో గిట్టికట్టాలు పెట్టుకొంటున్నాయి. నాగార్జున సాగర్పై ఇరు రాష్ట్ర పోలీసులు భావభాణానికి దిగి రణంగా ఉన్నారు. తెలంగాణ ఆధీనంలోని ఎస్ఎస్పీ ఆనకట్టపై నీరు వరకు ఆంధ్రాదోహతులు ఆక్రమించుకొన్నారు.ఆక్రమించునాచనలు వక్రకుడెత్తి అంధ్రప్రదేశ్ నీటిని వక్రకు తరలింపవలసి కానీ పోతుందిని తెలంగాణ అలోపణలు చేయడం లేదు వాదనలు మేం తీసుకొని పోతున్నామని అంధ్రప్రదేశ్ పాలకులు విమర్శలు చేయడం నిత్యకృత్యంగా మారింది. ఈ యేడు పుష్కల వర్షం ఉన్నా కూడా కృష్ణ జలాలలో కేవలం25శాత మాత్రమే నీటిని ఉపయోగించుకున్నామని తెలంగాణ అంధ్రలోకి జూలై జూలై రూపాన్ని కృష్ణానీరుని తరలింపడంలో ఎగువ రాష్ట్రాలకు ఇవ్వాల్సిన నీటివాటాను కర్తృబక 16 టిఎంసీలు ఫైనై కృష్ణ జలాల నుంచి వాడుకోవడానికి అంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు వికపక్షంగా అనుమతి ఇవడంలో పాగుంగా మారింది. సుమరీ ఎలెసికే ప్రధాన

ప్రశ్న 'తెలుగు

పర్యాధావ పరిస్థితులు ఎదురవుతే ప్రాజెక్టుల్లో ఆశించిన స్థాయిలో నీరు చేరకపోతే రాజ్‌గౌయ్ రోజాల్లో మరింత మురిరిపోతూ అవకాశం ఉంది. కృష్ణా డ్రీమింగునల్ అవాడు తీర్పు త్వరలోనే ప్రకటించి అలాగే ఉంది. తెలంగాణకు ఆద్రుప్రదేశ్‌కు నీటి దానాభాలు కొత్తగా పంచుంటే చేయడం కూడా. ఇలాంటి సమయంలో పోలవరం కావేరి లింక్ చేయడం గూడ వివాదానికి

అయితే స్ట్రెస్సుని, తెలంగాణ సమాజం మొత్తం గోదావరి జిల్లా లోని 968 టీఎంసెల్లకు అనుమతులు ఇవ్వాకే ఇంకా ఏరి లిక్ చేయాలని కోరుతున్నారు. ఇప్పుడు ఏరి లిక్ కావాలి అనందానంద చౌదరి చేయాలని అంటే లిక్ చేసిన నీళ్లలో సగం తెలంగాణకు చెందినవాళ్లని పెడి చేయాలి. బొంబాయి కావాలి కదే. తెలంగాణ నుంచి వ్యవర్ధితకే వస్తోంది. అలాగకు ఇప్పటికే య. శాశిరమ్ ప్రాజెక్టు ఉండని ఇప్పుంవల్లి కడితే ఇక్కడ కూడా కాళావతి ప్రాజెక్టు వస్తోందని భాసానొంది. అంతలాకు ఇప్పుంవది కాళావతి సాగిరి అనందానందం వల్ల తెలంగాణలో అనేక కరవుపడితే తాతానాకు నీటిసేపిటి ఏర్పడి అలాకూం వర్పడు.

లపివాదాలు

జుగు చీదనను గొనానొచ్చిన నీరు మన యొగం కోసం నీడబ్బునలో ఉన్న ప్రతి పాదనల వెండింగోలో వడ్డున్న 139 దీవినిలెరుకు అనువుతులు వచ్చాయా రావా అనే సంగయం ఇప్పుడు తెలంగాణ సమాజంలో నెలకొంది. రాజోయే రోజుకొక్క గోదావరి మీద తెలంగాణ ప్రాజెక్టుకు అనువుతులు ఇన్నారా అనే శంక కూడా మొదలైంది. ఇది ఇరా ఉంటే హిల వరం కావేరి అనుసంధానం చేస్తే గోదావరిలో 213 దీవినిలె సీరు తెలంగాణ కోర్కే యే అనుకాశం ఉందని తెలంగాణ ప్రాంత నీటినిపుణులు అందోకన చెంచుతున్నా రు. రేపల్లవప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టుకు అనుమతి ఇస్తే గోదావరిలో తెలంగాణజనాభాను జరుగు తుందని భయోధావనిలు మొదలవచ్చును.గోదావరి జలాలును కృష్ణా వరివాహనానికీ తరలిస్తే జీదబ్బాద్దీబీ అవార్డు ప్రకా రం.. 14: 21: 45 ఏష్యుల్లో వాహకులు ఎగువ రాప్తే లకు సంక్రమిస్తాయి. 14 కర్ణాటకకు, 21 మహారాష్ట్రకు, 45 తెలంగాణకు నీటివాణాలు అంధ్రప్రదేశ్ ఇన్నాల్లో ఉంటుంది. హిలవరం విషయంలో అవార్డు ప్లాన్లోదని ప్రచారం జరుగు తోంది. 80 దీవినిలె కంటే ఎక్కువ నల్లమన స్త్రీలు తీసుకెళ్తే ఇవే వాహకులు సంక్రమిస్తాయి. జనకపక్ష, నల్లమన సాగోగి అంధ్ర ప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి వరదరావు ప్రతిపాదనల రిమినియం

పంజాబీ జాతీయ వైకుంఠ పాఠశాల రావడం ఎప్పుడు సాధ్యమైతేకాతాలో, ఎవరు ఎటువంటి పాపామీ నీకు చిక్కుతాలో చెప్పడం కష్టం. సాధ్యమై ఎక్కువగా చూడతూ పాపామీ నాలు పడే పరిస్థితి వస్తుంది. దీని పైనుంచి మళ్ళీ అట్టడుగుకు చేరుకోవలసి వస్తుంది. వరుసగా మూడు సార్లు ముఖ్యమంత్రిని కలిపడమే గాక ప్రత్యర్థి బిజినెస్ అడే ఆడిందిన ముతాకా బెస్ట్ షాపుడు సరిగ్గా అదే పరిస్థితిలో ఉన్నారని గతకారం పరిశోధనలను బట్టి అనుకోవలసి వస్తుంది. పార్టీ ఓడిపోవడం కంటే ఆ పార్టీ నుంచి ఒక్కొక్కరు జారిపోవడమే ఇబ్బందుమైన మరింత కృంగిపోతున్నట్లుగా కనిపిస్తోంది. గతకారం ఆమె అందించిన కూటమి సమావేశానికి హజరు కావడం తొలక అందరికీ ఆశ్చర్యనాసి కలిగించింది. తర్వాత పార్టీని అధిష్టానం నుంచి ఆమె జరిపిన పర్యటన మరింత ఆశ్చర్యనాసి కలిగించాయి. రెండో పర్యాయం సింబలై అయినప్పటినుంచే మువత వైఖరిలో చాలా మార్పు వచ్చింది. కాంగ్రెస్లో కలిసి నడిచే సామర్థ్యములేదో తన స్వంత లబ్ధిపరచుకున్న ఆలోచనతో ప్రపంగా ఆ పార్టీని చాలా దూరం జరిగారు. సోనియూ, రాహుల్ గాన్ధీని సాగ్ నేరుగా విమర్శించారు కాకా. మూడోవైకేత ఆ కుటుంబం కూటమి ఎప్పుడైనప్పుడుతోలక ఆ కూటమిలో కీలక పాత్ర వహించినా తర్వాత ఆ కూటమికి కూడా దూరమయ్యారు. తద్వారా జరిగిన అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్, తృణమూలా కాంగ్రెస్ వేర్వేరుగానే పోటీ పడ్డాయి. కాంగ్రెస్ అత్యర్థులను ఓడించవలసిందిగా మువత పిలుపు సాగిందా. కాకర్తీదేవీ కూటమిలో పూర్తిగా తొలగిపోయి జరిగింది. కానీ ఎన్నికల్లో ఓడిపోవడం పోగానే ఆమె మళ్ళీ కూటమికి చేరువై సోనియూ, రాహుల్ గాన్ధీ సన్నిహితంగా కనిపించడమే విశేషం. అంతేగాక తనవారం సోనియూ కూటమిలో రెండుసార్లు 'అంతరంగిక' సమావేశం జరిపారని కూడా వినిపించింది. ముతాకా బెస్ట్ షా నాయకత్వంలోని తృణమూలా కాంగ్రెస్ను పార్టీనిలో విలీనం చేయడంతున్నారని వరంతులు ఆ వెంటనే వ్యాపించాయి. సన్ను లేనదే సాగం ఉండని అనిపించింది. ప్రజలందరూ కూడా కొంత నిజం ఉందనే అనిపించింది. కాంగ్రెస్ అధిష్టానం పక్షేనీ సాగ్ పరమపూర్వం ఇంకా ఒక నియంత్రణ

మరో అవతారం!

ఎ.వి.వి ప్రసాద్

జననకోసం నువ్వనే అలసన్నమవుతున్నట్లుగా తెలుస్తోంది. అయితే పశ్చిమ బెంగాల్ లో కాంగ్రెస్ కీర్తినీ కూడా నిరాశాజనకంలోనే ఉంది. పరిస్థితి క్లిష్టమైనది కాంగ్రెస్ చేతులు కలపడం వల్ల ప్రయోజనం ఉంటుందా! అని మమత ఆలోచిస్తున్నట్లుగా తెలుస్తోంది. 2024లో సీనియర్ ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ ను దేశవ్యాప్తంగా 99 సీట్లు రాగా, తృణమూర్తకు ఒక్క బెంగాల్ లోనే 29 సీట్లు వచ్చాయి. కూటమి భాగస్వామ్య పక్షమైన డిఎంకె కు తమిళనాడు 22 సీట్లు వచ్చాయి. ఇప్పుడు ఆ డిఎంకె, మూడు సీట్లన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ కూటమికి అనేక కూడా కూటమిని దూరమయ్యాయి. అంటే కూటమి నుంచి ఓటాతిక సీట్లు జారీహోయినట్లే. తృణమూర్త కాంగ్రెస్ తిరిగి కూటమిలోకి వచ్చి అది ఆ పార్టీకి ఎంపీలు కాని, ఎమ్మెల్యేలు కాని మునుపటిలా లేరు. తృణమూర్త లోని 60మంది పైగా ఎమ్మెల్యేలు, 20మంది పైగా ఎంపీలు ఇప్పటికే జారకున్నారని వారతా కూటమిలో వెళ్లబోతున్నారని వేరే చెప్పక్కర్లేదు. అంటే తృణమూర్త తిరిగి ఇందియా కూటమిలో ఉన్నా, కూటమి మొత్తం బలం 200 డాలకపోవచ్చు. జెడీఎస్ అనిపిల్లి ఎన్నికల్లో తృణమూర్తకు 80 సీట్లు గా ఇప్పుడు వారితో 60 మంది పైగా రెడెల్ గ్రూపుగా ఏర్పడ్డారు. ఆ ఎమ్మెల్యేలే గాక, మమతకు రాయలొ ఉన్నారని నుకరాబున్న పరి కొందరు ఎమ్మెల్యేలు కూడా అనుమతం కూడా ఎవరూ మిగిలేకనే నసిమింపడం లేదని తెలుస్తోంది. ఆ పరిస్థితిలో తృణ

మహతా జెన్ గ

మూర్తును ఇందియా కూటమిలో కొనసాగించినా, లేక కాంగ్రెస్ లో విలీనం చేసుకున్నాడెగ్గో ప్రయోజనం ఏదీ ఉండకపోవచ్చు. ఆ విషయం గ్రహించినందునే తృణమూర్త విలీన ప్రతిపాదనపై నిర్ణయమీస్తూ కాంగ్రెస్ వాయిదా వేసుకున్నట్లు చెబుతున్నారు. తాజా ఆంధ్రపీఠ ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ కు రెండు సీట్లు మాత్రమే వచ్చాయి. 1977 వరకు రాష్ట్రంలో ఆధిపత్యస్థాయి కొనసాగించిన కాంగ్రెస్ తర్వాత వామపక్షాలు, ఆ తర్వాత తృణమూర్తకు, తాజాగా బిజెపికి తన స్వాతంత్ర్య, ఓటమి కోల్పోయింది. ఇప్పుడు కేరళం రెండు సీట్లు, దాదాపు మూడు శాతం ఉన్న మాత్రమే ఉన్న కాంగ్రెస్ లో విలీనమైతే 40 శాతం ఓటమి తృణమూర్తకు కలిగే ప్రయోజనం ఎంత? అనే ప్రశ్న వినిపిస్తోంది. 2017సీట్ల 45శాతం ఉన్న ఓటమి ఎందుకొకవచ్చింది కాంగ్రెస్ బలం నెలదోతుంది? అనే ప్రశ్న కూడా తృణమూర్త నేతల నుంచి వినిపిస్తోంది. తృణమూర్తలోని మెజారిటీ ఎమ్మెల్యేలు ఇప్పుడు రెడెల్ గ్రూపుగా ఏర్పడి తమకు ప్రత్యేక గుర్తింపు ఉన్నారని ఆనందిల్లి స్వీకృతం కోరుతున్నారు. వారికి ఆ గుర్తింపు లేదన్న బరిజిన తనీ తృణమూర్త కాంగ్రెస్ తమదే అని వారు చెప్పవచ్చు. మహారాష్ట్రలో శివసేన, ఎంపీ సీక్స్ వద్దనే గతే తృణమూర్తకు కూడా పట్టవచ్చు. ఆ పరిస్థితిలో మమత తృణమూర్త గ్రూపు కాంగ్రెస్ లో విలీనం సాధ్యమవుతుందా? అన్నది సందేహమే. రెడెల్ ఎమ్మెల్యేల సంఖ్య ఇప్పటికే 68కి, రెడెల్ ఎంపీల సంఖ్య 25కు చేరినట్లు తాజాగా మహారాం. అంటే మమత గ్రూపులో 95 శాతం ఖాళీ ఆయనట్లే అనుకోవాలి. ఆ పరిస్థితిలో ఆ మె కేరళం ఎత్తితూరి ఎత్తితూరి ఎంతవరకు నెక్సెస్ ఆవుతారనే సందేహం అందరిలో కలుగుతోంది. మమత వ్యూహాలు లోయదాప్రత్యేకంగానే ఉండాయి. ఆ తమనాని లోయదే బయటపడడానికి ఆమె ఏ అవతారం ఎత్తుతారో చూడాలి. ఇందియా కూటమిలో కొనసాగినా, లేకపోయినా తృణమూర్తకు కలిగే ప్రయోజనం ఏదీ లేదనే పరిణెలకులు భావిస్తున్నారు. ఆ పరిస్థితిలో ఆమె వ్యూహం ఎలా ఉంటుందో చూడాలి. ●

సశ్చిమనీయూ ఉద్ధిష్టతలతో తల మునునొడుపుతున్న ఆమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ ఓ పక్క ఇరానీ సాయం అందిస్తున్న దేశాలను మన్నిక చేసుకుంటూనేఉన్నప్పుడు నాలో సైనిక కూటమిపై దృష్టిసారించారు. రెండోపక్షంన యుద్ధం తర్వాత దృగ్విధి నాలో కూటమికి యుద్ధవిమానాలు, యుద్ధనౌకల సహా నిషాఢ్యవస్తువుల్ని కూడా తగ్గించాలని ప్రణయి నిష్ఠయించారు. ఇప్పుడిదిరకూ బోలోపా క్షుటమీ అత్యంత బాధాటం నీలిలిదే ట్రంప్ ఈ నిర్ణయానికూ కారణం వారున్న జలనందిని పూర్తి సాయాలతో తెరిపించడంలో అందుకూటమి కలిగి తారేదన్నదే ఆమెనం కోసం. నాలోకేనే వైమానిక, నేవీ మద్దతును తగ్గించాలని నిర్ణయించారు. ఇప్పుడివరకూ నాలోకూ అందుబాటులో ఉన్న 1500 ఎఫ్16, ఎఫ్15 ఈ యుద్ధవిమానాలను 100కు తగ్గించాలని ఆలోచిం చున్నద్రజతారాపై నిషాకోసం ఇనియోగింజే విమానం సంఖ్యను కూడా 26 నుండి 15కు తగ్గించాలని నిర్ణయించింది. ఆలోచన కనకతలలో ఇదనం నీలివీ ట్యాంకులే జల్లును కూడా నాలోకూ పూర్తిగా నీలివీ చేయాలని నిర్ణయించింది. ఇందుకు కారణం కేవలం వారున్న, బావో ఎంపీమండి జలనందిలోనే నేలకొల్పి అనిశ్చినినీలాద్దేయడంలో ఆమెరికా కనాలోని కూటమి కలిగినాదనన్న అక్కసుఒక్కటే. ఉత్తర ఆఫ్ఘానిస్తాన్ ఒప్పుంద సంతృప్తి పిలిచే ఈ నాలోకేవలం కూటమి దేశాలకు అత్యంత భద్రత ఉన్న అతిమద్ద సైనిక కూటమిగా నీలిలింది. ముందు 12దేశాలతో ఏర్పాటైన ఈ కూటమి32 దేశానికి విస్తరించింది. రష్యా దూకుడును కట్టడి చేసుకుంటూ ఆనాడు ఏర్పాటు చేసిన ఈ కూటమి ప్రపంచంలోనే అతిమద్ద సైనిక కూటమిగా అని చెప్పాలి. సభ్యదేశాల్లో ఏ ఒక్క దేశంలో భద్రత కోరవడనా, దాడులు జరిగినా నాలో నీలునంది రక్షణగా నిలుస్తుంది. జైల్లియంలోని న్యూయార్క్ కేంద్రంగా పనిచేస్తోంది. ప్రస్తుతం నెయిరోబి మూజీ ప్రధాని మార్కోరబ్బే నెగ్రెటరి జనరల్గా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఆనాడు రష్యాను నిలువరించడం సరిపాద్యం చేశారు నాల్గో, ఫిన్ల్యాండ్, ఎస్టోనియా, లాత్వియా, లిథువేని యూ, బొంబే దేశాలు కూడా నాలో సభ్యదేశాలుగా ఉన్నాయి. అలాగే ఉక్రెయిన్పై రష్యా దూకుడును కట్టడిచేసిందుకు నాలో సభ్యదేశాల

[illegible]

వాతావరణ సంక్షోభానికి ప్రకృతే పరిష్కార మార్గం

కన్యకు వాతారంభ మార్పులు అంటే భవిష్యత్తులో
 20 సంవత్సరాల ప్రమాదాలను మాత్రమే భావించినవారు.
 శాస్త్రసాధకు నీవేనవేలు. అంతర్జాతీయ సంగమం, వర్తమా
 వరణవేతల హెచ్చరికలకే పరిమితమైన అంశంగా కనిపిం
 చేది. అయితే నేడు ఆ పరిస్థితి పూర్తిగా మారిపోయింది.
 వాతావరణ నిర్దేశాంశ జత భవిష్యత్తు ముప్పు కాదు. మ
 ద్రాసంపదం జీవితాన్ని అభయంతో చేస్తున్న వాస్తవం. మే
 పూర్తిగా ప్రారంభం కాకముందే దేశంలోని అనేక ప్రాంతా
 ముల్లలో 45 డిగ్రీల సెల్సియస్ యొక్క దాటుతున్నాయి.
 మరో వైపు, కనీస గలయినాటు కనీస వర్షాల వర్షాలు
 జీవితాన్ని సుందరించేస్తున్నాయి. ప్రపంచ వాతావరణం
 ప్రకారం 2024 సంవత్సరం ప్రపంచ చరిత్రలోనే అత్యు
 నేడిగా నమోదుతుంది. భారతామిక యుగంలో ముందున్న
 సుఖంతో పోలిస్తే పూర్వకే నలుగు డిగ్రీలకే వర్షాలు 1.
 డిగ్రీల సెల్సియస్ మేర పెరిగింది. కర్రపులు, వరదలు,
 అంటే అగ్నిప్రమాదాలు, తుఫాన్లు మరింత తీవ్రమవుతు
 ఉంటున్నాయి. ఇవన్నీ ప్రకృతి సమతుల్యత దెబ్బతిం
 బోందన్న వాస్తవాలే. ఈ వాస్తవాలను మన అభివృద్ధి
 సముదానాలు, జీవన విధానాలును ప్రపంచపరిస్థితిని కచ్చిత
 అవకాశంగా మార్చాలి. ప్రస్తుతం ప్రపంచవ్యాప్తంగా కర్ర
 డిగ్రీలగా తగ్గివున్న, పునరుత్పాదక ఇంధనాలు వినియోగం
 పారిత సాంకేతికతల అభివృద్ధి వర్త జరుగుతోంది. ఇం
 అనవరతమైన వర్తరత. అయితే వాతావరణం సంగ్రహి
 నానందంగా ఎదుర్కోవాలంటే జీవ ప్రాథమిక ప్రకృతికి సమ
 దుర్గం చేతకావాలి. భూమిపై ఒక పాదం కొద్దిగా సంవత్స
 రాలుగా అనేక మార్పులను ఎదుర్కొంటూ ముందుకుసాగిం
 వర్తరతగా మార్పుతగ్గులు, ప్రకృతి వివర్తలు, వర్తరత
 డిగ్రీలగా మార్పు ప్రకృతి తనను తాను పునర్నిర్మిం
 కంటూ ను అబద్ధి. అయితే ప్రకృతిని కేవలం సంరక్షి

గూర్చిన వనరుగా మాత్రమే కాకుండా, నేర్పుకోవాల్సిన పరిష్కార కూడా చూడాలి. వాతావరణ సంగోళానికి సంబంధించిన మూలమున నుమిలితో అనేక సమస్యలూ ప్రకృతిలోనే నిశ్చిప్తమై ఉన్నాయి. ప్రకృతికి చెప్పే మొదటి పాఠం వైవిధ్యమే బలం అని. ప్రకృతిలో ఏ వ్యవస్థా ఏకరచనంగా ఉండదు. అదంతాల్లో వందలాది రకాల చిట్టె, మొక్కలు, పక్షులు, జంతువులు, మనుష్యజీవులు వనస్పతీల సహకారంతో జీవిస్తాయి. ఈ వైవిధ్యమే వాటి స్పృహకానికి, మనుగడకు మూలం. బహుశ్యావ్యవసాని జీవవైవిధ్య అంచనాల ప్రకారం ప్రపంచవ్యాప్తంగా దాదాపు 10లక్షల జాతులు అంతరించే బోదు ముప్పును ఎదుర్కొంటున్నాయి. ఒక జాతి నష్టమై యినా మొత్తం వ్యవస్థ కుప్పకూరదు. వాతావరణ మార్పులు కాలంలో ఉపచారం మరంత ప్రాధాన్యం సంతరించుకుంటోంది. వ్యవసాయ రంగాన్నీ తీసుకుంటే, ఒకే పంటపై ఆధారపడే విధానాలు అధిక ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కొంటున్నాయి. పరపాతం మారినా, తెగుట్ట వ్యాధివలనా రైతు ఆదాయం మొత్తం దెబ్బతింటుంది. అనే మిగతం వంటలు, స్థానిక విత్తనాలు, వ్యవసాయ అంటే అంటే వివిధాల అదనపు రక్షణ తగ్గిస్తాయి. కాబట్టి జీవ వైవిధ్య పరిరక్షణ అనేది భవలం పర్యావరణ అంతరి మాత్రమే కాదు, అదే ఆహారశ్రేణిలో, ఆర్థిక భద్రత, సామాజిక స్థిరత్వానికి కూడా ప్రాధాన్యం. ప్రకృతికి చెప్పే రెండో పాఠం పునరుద్ధరణకి సామర్థ్యం. శాస్త్రీయ పరిణామాల్లో దీనిని రెసిలయెన్స్ అంటారు. ప్రకృతిలో వ్యవస్థలు శాశ్వత చక్రంలో ఉండదు. పరిస్థితులకు అనుగుణంగా తనన తాను పునరుద్ధరకుంటూ ముందుకు నాలుగుతుంది. వరదల తర్వాత నదులు మళ్ళీ తమ ప్రవాహాన్ని సర్దుబాటు చేసుకుంటాయి. అగ్నిప్రమాదాల అనంతరం ఆడ పాలు క్రమంగా పునరుజ్జీవించే పొందుతాయి. ఇదే ప్రకృతి అనలు బలం. నేడు ఇదే లక్షణం వనస్పతీల సమాజానికి అనలు బలం. నేడు ఇదే లక్షణం వనస్పతీల సమాజానికి

డి జె మాహన రావు

అత్యవసరం. నగరాలు, గ్రామాలు, వ్యవసాయ వ్యవస్థలు, మౌలిక సదుపాయాలు వాతావరణ మార్పులను తట్టుకోనే సామర్థ్యాన్ని పెంచుకోవాలి. వరదలు వచ్చినప్పుడు నీటిని పూర్తిగా బయటకు వంపే ప్రయత్నం చేయడం కంటే, దానిని నీల్ని చేసుకునే సహజ వ్యవస్థలను బలోపేతం చేయడం మరింత ప్రయోజనకరం. వర్షపు నీటి సంరక్షణ,

చెరువుల పునరుద్ధరణ, భూగర్భ జలాల పునర్పరణ వంటి చర్యలు వాతావరణ అనుకూలతను పెంచుతాయి. ప్రకృతి చెప్పే మూడో పాఠం పరిమితుల పట్ల గౌరవం. ప్రకృతిలో చెప్పే వ్యవస్థకు ఒక భరించే సామర్థ్యం ఉంటుంది. నదులు, ఆడవులు, నీలలు, సముద్రాలు అన్నింటికీ చాడ్డులు ఉన్నాయి. ఆ పరిమితులను దాటినప్పుడు నమశ్చల్యత దెబ్బతింటుంది. ప్రస్తుతం ఎదురవుతున్న అనేక వర్షావరణ సమస్యలకు మూల కారణం ఇదే. అధిక భూగర్భ జల వినియోగం, ఆడవుల నరికివేత, తీరప్రాంతాల ఆక్రమణ, సహజ జలవనరుల విధ్వంసం వంటి చర్యలు ప్రకృతి పరిమితులను మించడం నో ఫీతాల్. అభివృద్ధి అంటే ప్రకృతిని బయటపెడదం కాదని, దానితో సమన్వయంగా ముందుకు

జరిగిందేమిని ఈ పాఠం గుర్తు చేస్తుంది. బివివ్యక్త అభిప్రాయం నమూనాను కూడా ప్రత్యేకిత సామర్థ్యాలను గౌరవిస్తూ ప్రత్యేకిత రూపాన్నికూడా వివరిస్తూ, వాతావరణ మార్పులను ఎదుర్కొనే క్రమంలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రత్యేకిత ఆధారిత పరిణామాలను ప్రాధాన్యం పెడుగుకోంది. శాస్త్రవేత్తలు, విద్యార్థులు, అంతర్జాతీయ సంస్థలు ప్రత్యేకిత అందించే సేవలను ముందుకు మరలతూ గుర్తిస్తున్నారు. దీనికి ఆసాదించిన శాస్త్రమే ఉదాహరణ. ప్రపంచంలో అతిపెద్ద సహజ శక్తులలో కేంద్రంగా అవి పనిచేస్తాయి. ప్రపంచ శక్తుల సేవలను ప్రతివారు 30 శాతం వరకు శోధించి అందుకోవడమనే అత్యంత సహజ పర్యావరణ వ్యవస్థలు కీలక పాత్ర పోషిస్తున్నాయిని ఇక్కడావ్యవస్థలను పర్యావరణ శక్తులకుఅంశం చేస్తున్నారు. వర్షపాతం పక్షాన్ని ప్రభావితం చేయడం, నీలవర్షాన్ని కాపాడటం, జీవ వైవిధ్యానికి ఆశ్రయం కల్పించడం వంటి అనేక సేవలను అవి అందిస్తాయి. అందువల్ల ప్రపంచ అడవిల సరదణ అనేది కేవలం పర్యావరణ శక్తుల సేవలను, వాతావరణ విధానంలో కీలక అంశం కాదుకే నీలవర్షం, సరస్సులు, సరస్సులు, మడ అడవులు కూడా అమూల్యం చేసే సేవలను అందిస్తున్నాయి. ఇవి వరద నీటిని నిల్వ చేసేస్తాయి, తీర ప్రాంతాలను రక్షిస్తాయి, భూభాగ జలాలను సురక్షితం చేస్తున్నాయి. అయితే పట్టణజీవన, భూ వినియోగ మార్పులకు కారణంగా ఈ వ్యవస్థల వేగంగా కనుమరుగవుతున్నాయి. ఈ సవాళ్లను పూర్వీకరణం వాతావరణ అభివృద్ధి గురిచే మార్గరూపం అందుపూర్వమే. ప్రత్యేకిత పాత్రలను కూడా కొత్తగా అర్థంచేయాలి. ప్రపంచ జనాభాలో సగనికి సైగా ప్రజలు ప్రపంచ వ్యాప్తంలో నివసిస్తున్నారు. భారతదేశంలోనూ ప్రపంచ వ్యాప్తంలో నివసిస్తున్నారు. కాంతిని నిర్మాతలను గుర్తించడం, పవనం తగ్గివేయడం వల్ల సగరాలు అధిక

సమీపగ్రామో సతమతశుభవశాన్మయః. చెట్లూ, పార్కులూ, నగర ఆడవలూ, గ్రీన్ కారిడార్లు ఉభివృద్ధిలను తగ్గించడమే పునరుద్ధరణ గాని జాగ్రత్తలను మెరుగ్చేసాల్సిందే. ప్రజాశాసనాన్ని నికీ కూడా తోడ్పడతాయి. భారతదేశానికి నీటి వనరుల పరిరక్షణ మరింత కీలకం. ప్రపంచ జనాభాలో దాదాపు 18 శాతం వందరికి భారతదేశంలో అనేకవిస్తవ్యవస్థలో, ప్రపంచ మంచినీటి మరచిపోలే కేవలం 4 శాతం వాటికే మనకు అందుబాటులో ఉన్నాయి. నీటి ఆయోగ్ అంచనాల ప్రకారం దేశంలో సుమారు 60 కోట్ల మంది ప్రజలు ఇప్పటికీ నీటి లభింకే నీటి ఎదుర్కొనసాగారు. వాతావరణ మార్పుల ప్రభావంతో ఈ ఒడిడి మరింత పెరుగుతోంది. అందువల్ల సంప్రదాయ నీటి సంగ్రహణ వ్యవస్థలు, చెరువులు, కుళులు, చర్మపు, వర్షపు నీటి సేకరణ వద్దతల పునరుద్ధరణ అత్యవసరంగా మారింది. అంతేకాదు, భారతీయుల నూనాబలం శతాబ్దాలుగా కొనసాగుతున్న స్థానిక పర్యావరణ జ్ఞానం కూడా సామర్థ్యం నువద. నీటి నిర్వహణ, భూసార పరిరక్షణ, సామూహిక వనరుల సంగ్రహణకు సంబంధించిన అనేక సంప్రదాయ వద్దతల గ్రామీణులు ప్రాంతాల్లో ఇప్పటికీ కనిపిస్తాయి. ఆధునక శాస్త్ర సాంకేతికతతో వాటిని అనుసంధానిస్తే మరింత స్థిరమైన ఫలితాలు సాధ్యమవుతాయి. వాతావరణ చర్య అనేది ప్రభుత్వాల్లో పరిశోధనాపర్యావరణ కాదు. పరిశ్రమలు, విద్యాసంస్థలు, స్థానిక సంస్థలు, పౌర సమాజం, ప్రతి వ్యక్తి ఇందులో భాగస్వాములు కావాలి. శరీర వీనియోగాన్ని తగ్గించడం, నీటిని విడుపుగా వీనియోగించడం, పుష్కలాలను తగ్గించడం, పచ్చనిపూలను పెంచడం వంటి చర్యలు వ్యక్తిగత స్థాయిలో చిన్నవిగా కనిపించినా, సమీప్తగా అవి పెద్ద మార్పులు దానికీర్తనలు. ప్రకృతి సౌర్యరశ్మి అందుకు ముందే సాగే సమాజమే భావితరాలను సురక్షితమైన, స్థిరమైన ప్రపంచాన్ని అందించగలదు. ●

